

ANALYSE SLOTDOCUMENT FINANCING FOR DEVELOPMENT SUMMIT (FFD4) SEVILLA (30 JUNI – 3 JULI 2025)

Hoogmis voor internationale financiering in Sevilla: kleinste gemeenschappelijke deler moet multilateralisme redden

26 juni 2025

INTRODUCTIE

We leven in onstabiele tijden. "Shocks are the new normal," zei IMF managing director Kristalina Georgieva in 2023. En dat was nog voor de tweede ambtstermijn van president Trump. Van oorlogen en geopolitieke spanningen tot verwoestende klimaatschokken en een uitdijende schuldencrisis—de fundamenteën van wereldwijde veiligheid wankelen.

Rebecca Grynspan, Secretaris-Generaal van UNCTAD, [verwoordde](#) in de Financial Times eerder al treffend welke rol economische stabiliteit daarin speelt: "De toenemende schuldencrisis in lage-inkomenslanden vormt — in een tijd van klimaatverandering en geopolitieke onrust — een van de grootste bedreigingen voor internationale vrede, veiligheid en financiële stabiliteit." We zien de kiemen van instabiliteit, die al jaren geleden zijn gezaaid, nu tot wasdom komen.

In die context vormt de 4de Financing for Development (FFD) Summit, die van 30 juni tot 3 juli in Sevilla plaatsvindt, meer dan een technische top over cijfers, akkoorden en multilateralisme. **Want wat Den Haag was voor het defensiebudget, is Sevilla — de gaststad van deze top — voor schulden, internationale fiscaliteit, budgetten ontwikkelingssamenwerking en financiële rechtvaardigheid.** De top gaat voor het eerst door op Europese bodem. De laatste keer dat wereldleiders zich rond deze agenda verzamelden was in 2015 in Addis Abeba. Toen stond de vraag 'hoe financieren we de *Sustainable Development Goals* (SDG's)?' centraal.

Opvallend is dat, anders dan bij de vorige twee FFD-toppen, het slotdocument dit keer al vooraf werd goedgekeurd. Hoewel dat document erkent dat er jaarlijks 4000 miljard dollar tekort is om de SDG's te halen, klonk er bij de goedkeuring eensgezindheid — op de VS na — over het feit dat het multilateralisme was gered. Maar, **terwijl landen het multilateralisme probeerden te redden, vergaten ze de SDG's zelf te redden.**

Het contrast met andere geopolitieke prioriteiten is pijnlijk duidelijk: terwijl wereldleiders recordbedragen vrijmaken voor militaire uitgaven, blijft fundamentele financiering voor het halen van de SDG's achter. **Echte veiligheid valt echter niet te reduceren tot defensiebudgetten en militaire allianties. Echte veiligheid vereist evenzeer economische stabiliteit, diplomatie, vertrouwen — en openheid om bestaande machtsstructuren te herbekijken.**

CONTEXT: LAKMOESPROEF VOOR FINANCIERING VAN DE SDG's OP EUROPESE BODEM?

Deze *Vierde Internationale Conferentie over Financiering voor Ontwikkeling* (FfD4) komt op een uiterst kritiek moment voor mondiale samenwerking. Terwijl de wereld worstelt met toenemende geopolitieke spanningen, handelsconflicten en de diepe verwevenheid van politieke en economische macht, blijft de ongelijkheid tussen landen — én binnen landen — verder groeien.

De FfD4-top in Sevilla wordt algemeen beschouwd als een van de belangrijkste bijeenkomsten op het gebied van ontwikkelingsfinanciering van het afgelopen decennium. Niet alleen vanwege het zeldzame karakter van deze conferentie, maar vooral vanwege haar potentieel om de normatieve agenda voor mondiale financiering de komende tien jaar te bepalen.

- **Noden:** De noden zijn de voorbije decennia nog nooit zo groot geweest. De opeenvolgende crisissen sinds de covid pandemie hebben dit op scherp gezet. In de nasleep van de pandemie daalde de wereldwijde Human Development Index voor het eerst in de geschiedenis. Ondertussen hebben rijke landen zich hersteld, terwijl lagere inkomenslanden achterblijven. Volgens de [VN](#) blijft de kloof tussen rijke en arme landen post-covid groeien, waarmee de trend tussen 2000 en 2020, waarin de kloof geleidelijk aan kleiner werd, wordt omgekeerd.
- **Financiering:** Om deze uitdagingen aan te pakken zijn financiële middelen nodig. De [VN](#) becijferde dat de jaarlijkse financieringskloof voor het behalen van de SDG's, inclusief klimaatfinanciering, sinds 2020 met 56% is toegenomen en **dat er jaarlijks tussen de 2500 en 4000 miljard tekort is om de SDG's te halen.**
- **Ongelijkheid:** De **rijkste 1%** van de wereld bezit evenveel als [95% van de rest](#) van de wereldbevolking. Ongelijkheid leidt tot politieke uitsluiting en verzwakt het vertrouwen in democratische instellingen. Rijke individuen en bedrijven kunnen mondiale regels naar hun hand zetten, terwijl overheden in lagere inkomenslanden kampen met schulden, bezuinigingen en oneerlijke belastingstructuren. De [handelsoorlog](#) van de VS en de daaruit voortvloeiende financiële onzekerheid doen de rentevoeten stijgen. Dat maakt het duurder om geld te lenen en om leningen en intresten af te lossen, terwijl meer dan 50 lagere inkomenslanden kampen met de zwaarste schulden crisis sinds de jaren '90. Zo blijven publieke diensten ondergefinancierd.
- **Ongelijke mondiale besluitvormingsprocessen** houden deze extreme economische ongelijkheid – zowel binnen als tussen landen – in stand. Zo hebben binnen het IMF de zeven grootste Europese landen (waaronder België) samen iets meer dan 1/5de (21,5%) van de stemmen, terwijl de landen van Sub-Sahara Afrika samen nog niet aan 1/20ste (4,7%) van alle stemmen komen. Deze structurele ongelijkheid belemmert structurele hervormingen, sluit het Globale Zuiden uit van inspraak en versterkt andere vormen van ongelijkheid zoals klimaatongelijkheid.

HETE HANGIJZERS

Historisch bestrijkt de Financing for Development agenda van de VN zes centrale pijlers: binnenlandse belastinginkomsten, buitenlandse investeringen, internationale handel, ontwikkelingssamenwerking schuldenkwesities en systemische kwesities. Tijdens het onderhandelingsproces over deze vierde internationale conferentie over Financing for Development (FfD4) stonden vooral onderstaande thema's centraal. De schulden crisis vormde zonder twijfel het meest urgente en op momenten ook het meest politiek geladen onderwerp. Daarnaast lagen dossiers zoals internationale fiscaliteit, de hervorming van ontwikkelingssamenwerking, klimaatinvesteringen en de rol van de private sector nadrukkelijk op tafel.

1. Schulden crisis

- In de afgelopen jaren is het risico op een nieuwe schulden crisis voor veel landen dramatisch toegenomen, zo blijkt uit het 2024 UNCTAD rapport '[A world of Debt](#)'. **52 lagere inkomenslanden verkeren in schulden nood of lopen een hoog risico daarop. De totale externe schuld van lage- en middeninkomenslanden [bedroeg](#) een recordhoogte van \$8800 miljard in 2023.**

Afrikaanse landen betalen gemiddeld acht keer meer rente dan Duitsland. Het gevolg? Volgens UNCTAD leven 3,3 miljard mensen in landen die meer uitgeven aan rente op schulden dan aan onderwijs of gezondheidszorg.

- De Afrikaanse Unie, Small Island Developing States, Brazilië, Pakistan en middenveldsorganisaties pleitten daarom voor een bindend VN-instrument rond schulden. Pogingen van instellingen zoals het IMF en de G20 zijn traag en onvoldoende gebleken. Ze beschermen voornamelijk de belangen van schuldeisers en houden op die manier armoede in stand. De Verenigde Naties, waar alle landen gelijk vertegenwoordigd zijn, is het best geplaatst om te garanderen dat de belangen van schuldeisers niet boven de fundamentele noden van mensen worden geplaatst.
- Daarom is er nood aan een multilateraal schuldenkader onder VN-vlag, dat voorziet in een onafhankelijke arbitrage-instantie die juridisch bindende beslissingen kan nemen. Zo'n orgaan zou losstaan van zowel schuldeisers als schuldenaars en beslissingen nemen over schuldverlichting op basis van objectieve en inclusieve schuldhoudbaarheidsanalyses – zoals ook op nationaal niveau rechters faillissementen behandelen voor bedrijven. Daarnaast moet het VN-kader ook de principes voor verantwoord lenen en uitlenen actualiseren, om te vermijden dat nieuwe schulden crisissen blijven terugkeren.

2. Ontwikkelingssamenwerking (ODA)

- Onder het mom van nationale veiligheid of om begrotingstabellen te laten kloppen, worden ontwikkelingsbudgetten drastisch verlaagd of omgeleid naar defensie-uitgaven. Alleen al in 2024 werd wereldwijd \$ 2.718 miljard uitgegeven aan defensie – een stijging van meer dan 9%. Tegelijk daalde de wereldwijde investering in ontwikkelingssamenwerking tot \$ 212 miljard, een daling van 7%. Deze cijfers houden zelfs nog geen rekening met de massale USAID besparingen sinds begin 2025. Nochtans laten de effecten hiervan zich nu al massaal voelen. Het zijn cijfers, maar ze hebben een impact op mensen, op leven en dood, op hoop of perspectief. Publieke financiering voor publieke goed als het recht op gezondheidszorg, onderwijs, voedselzekerheid of een waardige job blijft van ontzettend groot belang om de stabiliteit in onze wereld te helpen garanderen.
- Slechts een handvol rijke landen heeft ooit voldaan aan de internationale belofte om 0,7% van het bruto nationaal inkomen aan ontwikkelingssamenwerking te besteden — een afspraak die al meer dan 50 jaar oud is. Bovendien worden de afspraken hierover vandaag vooral gemaakt binnen de OESO, een club van rijke landen. Nog steeds bepalen zij voor het grootste deel of er geïnvesteerd wordt in ontwikkelingssamenwerking en waarvoor. Net nu budgetten voor ontwikkelingssamenwerking wereldwijd worden afgebouwd én steeds vaker worden ingezet voor eigenbelang van de rijke landen, leefde de vraag naar faire en inclusieve governance vanuit de G77. Wederzijdse verantwoordelijkheid opnemen, kan je pas afdwingen en garanderen als iedereen een gelijke stem rond de tafel heeft.

3. Fiscaliteit

- Belastingontwijking door de rijkste bedrijven en individuen treft zowel de EU als lagere inkomenslanden. Alleen al de EU verliest jaarlijks €100 miljard door belastingontwijking via belastingparadijzen. Lage inkomenslanden verliezen in relatieve termen meer. Ondertussen groeit de rijkdom van de superrijken en zal de wereld binnen 10 jaar zijn eerste biljonair kennen.
- Binnen de VN wordt momenteel ook onderhandeld over een VN-belastingverdrag. De Afrika-groep binnen de VN initieerde dit proces vanuit hun ontgoocheling over de globale taksdeal van de G20/OESO met onder andere de minimumbelasting voor multinationals. De onderhandelingen over een VN-belastingverdrag markeren een belangrijke evolutie en introduceren een nieuwe speler (de VN) in het institutionele internationale fiscale landschap, dat traditioneel wordt

gedomineerd door de OESO. België en de EU zullen met deze nieuwe realiteit rekening moeten houden. Niet alleen hebben Europese landen te winnen in termen van inkomsten. Maar zeker zo belangrijk in de huidige geopolitieke context is dit een opportuniteit om allianties te sluiten en historische ongelijkheden aan te pakken.

COMPROMISO DE SEVILLA: REDT DE KLEINSTE GEMEENSCHAPPELIJKE DELER HET MULTILATERALISME?

Na 9 maanden onderhandelen – met aanvankelijk enkele veelbelovende voorstellen om lage-inkomenslanden een volwaardige plek aan de besluitvormingstafel te geven – werd op dinsdag 17 juni het slotdocument van de top al aangenomen in New York.

- Het *Compromiso de Sevilla* werd met consensus van alle VN-landen aangenomen, met uitzondering van de Verenigde Staten, die tijdens de slotfase de onderhandelingstafel verlieten.
- In een wereld van toenemende polarisatie verdient het bereiken van een multilateraal akkoord erkenning. Maar terwijl landen zich inspanden om het **multilateralisme te redden**, vergaten ze de **SDG's zelf te redden**. De structurele hervormingen die nodig zijn om de financieringskloof van 4000 miljard dollar per jaar aan te pakken, bleven grotendeels uit.
- De G77, het blok van lage- en middeninkomenslanden, vatte de uitkomst samen als een bescheiden stap voorwaarts, maar tegelijk ook teleurstellend omwille van het gebrek aan politieke wil over belangrijke thema's.
- De VS werd al snel als de grote dwarsligger voorgesteld, maar dat maskeert dat ook andere landen – waaronder de **EU en het VK** – in de laatste onderhandelingsrondes tussen 13 en 16 juni actief bijdroegen aan het afzwakken van de tekst.
- Een van de duidelijkste voorbeelden van gemiste ambitie betreft de **schuldenproblematiek**. Ondanks duidelijke oproepen van onder meer de Afrikaanse Unie en Small Island Developing States voor een **bindend VN-instrument rond schulden**, bleef slechts een **vrijblijvende formulering** over. Dit is problematisch, aangezien schulden op dit moment de overheidsbegrotingen van tientallen lage-inkomenslanden verstikken en een risico vormen voor internationale financiële stabiliteit.
- De **afzwakking op vraag van rijke landen** is des te schrijnender omdat deze landen besparen op ontwikkelingssamenwerking en tegelijk een hervorming blokkeren die een disfunctioneel systeem kan hervormen en landen in schulden crisis zou helpen om het hoofd boven water te houden.
- Deze top had ook een kans kunnen zijn om concrete stappen te zetten rond **eerlijkere besluitvorming in ontwikkelingssamenwerking**, maar verwees in plaats daarvan naar een evaluatieproces van de OESO-DAC (het ontwikkelingscomité van de OESO) – een forum gedomineerd door rijke donorlanden.
- Taal over **klimaatfinanciering** en gedeelde maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden (zoals vastgelegd in het VN-klimaatverdrag en het Akkoord van Parijs) werd onderweg geschrapt, evenals de passage over het afbouwen van **subsidies (!) voor fossiele brandstoffen** – ondanks de toenemende klimaatrisico's en schuldenproblemen door fossiele investeringen.
- Positief is dat het document in het deel over fiscaliteit enkele nieuwe engagementen bevat over **gendergelijkheid, transparantie en internationale fiscaliteit**, inclusief de aankondiging dat de VN-onderhandelingen over een wereldwijd belastingverdrag in augustus 2025 van start gaan.

- **De afwezigheid van de VS** in het slotdocument laat geopolitiek ruimte open. Terwijl **China gestaag zijn invloed uitbreidt in multilaterale fora**, blijft het **onduidelijk welke rol de EU wil opnemen**. Ondanks haar retorische steun voor multilateralisme, was de EU op het schuldendossier eerder een remmende dan een stuwende kracht in de onderhandelingen – wat vragen oproept over haar geloofwaardigheid als mondiale partner voor ontwikkelingsfinanciering.
- Het contrast met andere geopolitieke prioriteiten blijft pijnlijk groot: terwijl ijverig miljarden gezocht worden voor militaire uitgaven, blijft de financiering van de SDG's ver achter. Sevilla mag dan wel een begin zijn, maar zonder vervolg dreigt het vooral te blijven steken in de **kleinste gemene deler van multilateralisme**.

Contact

Femmy Thewissen
Beleidsmedewerker Economische Rechtvaardigheid 11.11.11
femmy.thewissen@11.be
tel: 0485/08 15 28